

WINTROVÝ RAKOVNÍK

XXXVII. POSTUPOVÁ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
S VÝBĚREM NA CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKU AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ **BŘEZEN 2013**

Svět se zbláznil, nebo já zamrzám?

Třicátý sedmý ročník Wintrova Rakovníka. To už je pořádné číslo. Před chvílí slavily wintrovky kulatiny a zanedlouho budou další. Díváme se na ta rostoucí číslíčka a kromě povzdychu, o kolik jsme starší a že pamatujeme wintrovky, když byly ještě táákhle malinké, se nad tím nárůstem historických záznamů mnoho nezamýšlíme. Když se ale přece jen zastavíme, otázka vpravdě filozofická se vkrádá velmi záhy. Kam to všechno směřuje?

Divadelními kruhy v posledních měsících i letech otrásá podobná otázka. Diskuse je vášnivá, jak jen se na amatéry sluší, a teatrální, jak jen se sluší na divadelníky. Vždyť to tu vždycky bývalo tak pěkné, tak jsme si to užívali a teď to jde všechno do háje. (Kdyby to šlo aspoň do kopru, ale to ono ne.)

Není se co divit. Už ani Hronov prostě není to, co býval. Dřív jsme si užívali semináře, které nás bavily a donutily nás vstát i po dvou hodinách spánku, vychutnávali jsme představení, která byla vtipná i smutná, ale vždycky obo-

hacující, a na trávě před Jiráskovým divadlem jsme sedali na trávě a u sdílené lahve vína debatovali o divadelním životě. Teď jsme ze seminářů rozpačiti. Jsou tam zvláštní lidi, se kterými si ne vždycky rozumíme. Řvou po ubytovnách a nemají úctu k festivalu ani jeho návštěvníkům. Představení jsou většinou totální zklamání. Jedno blbina, další snad psal někdo na drogách, v následujícím nějaké tanečky, kterým nerozumíme, a tomu poslednímu nerozumíme i bez tanečků. Před divadlem slunce praží na holý beton, na kterém se krčí pár laviček. Návštěvníci představení usedají na schody s míchaným drinkem v plastovém půllitru ozdobeném melounem a pártykonfety. Svět se zbláznil a už to došlo až sem.

Patřím k lidem, kteří mají přirozenou tendenci tíhnout k „tomu pěknému, starému“. Radši si domů pořídím dřevěný nábytek, hmoždír a po zdech rozvěsím svazečky levandule, než abych kombinovala moderní skleněné a kovové prvky ve sterilních barvách. Tři roky jsem odmítala zařít si facebookový účet. Miluji papírové knihy, takže kindle je pro mě sprosté slovo. Jenže...

Krystalujeme s věkem. Když je vám sedmnáct, není nic těžkého být optimista. Máme hlad po životě a chuť zkoušet vše nové. Kolik lidí ve vašem okolí bylo v mládí veselých a bezstarostných? Určitě skoro všichni. A jací jsou teď? No... Stejně jako není těžké být mladý optimista, není těžké být starý bručoun. Ti lidé na to většinou mají právo. Dá se to pokládat za odvrácenou stranu zkušeností, které jsou základem moudrosti. Nadávající dů-

chodce na lavičce v parku u mě v nejlepším případě nevzbudí žádné emoce. Kdežto když vidím kamarádovu babičku, jak vystavuje fotky z turistického výletu na facebook, nebo přítelovu maminku, jak se hlasitě dožaduje instalace nové grafické karty, aby mohla hrát lepší počítačové hry, musím se usmívat. Tyhle lidi se nebojí nového a jdou s dobou. Navíc daleko víc vypadají, že mají z toho svého pobytu na Zemi tak nějak pořád radost.

Ano, svět se mění a divadlo s ním. Pokud jste sentimentální jako já, vždycky se vám bude stýskat po starých dobrých časech, protože už to je ve vaší povaze. Vůbec nic to ale nevypovídá o časech samotných. Perfektně to vykreslil Woody Allen ve filmu *Půlnoc v Paříži*: ta ideální doba je pro každého o pár let zpátky, i pro postavy „vaší“ zlaté éry. Divadlo je živý organismus a vyvíjí se. Díky Bohu za to. V přírodě když organismus přestane reflektovat změny kolem sebe a ustrne v zamražené podobě, vyhyne. To samé se stane i s divadlem, pokud se ho budeme pokoušet v zájmu krásných vzpomínek zakonzervovat. Asi je to proti mému přirozenému tíhnutí, ale nechci být jednou skuhrající nenávislná stařenka. Taky chci být ta hlava otevřená, rozumět svým vnoučatům, umět ocenit hudbu, kterou budou poslouchat a volat jim nejnovějším telefonem. Protože lidé, kteří se odmítají pohnout z místa, ještě nikdy nikam svět neposunuli. Samozřejmě netvrdím, že všechny změny musí být nutně k lepšímu. Budme k sobě ale upřímní a zeptejme se nejdřív sami sebe: Svět se zbláznil, nebo já zamrzám?

Dokvokat a jde se zkoušet!

Divadlo Luna Stochov nastudovalo inscenaci hry Wolfganga Kohlhause Ryba ve čtyřech. S ním se na domácí prkna jako host vrátil režisér Jiří Suk.

Jsi kmenový režisér rakovnického souboru. Co zapříčinilo exodus?

Nevím jestli je to exodus. Oslovili mě stochovští, protože měli představení už rozdělané s Lubošem Fleischmannem, ale ten je pracovní výtížen v Bruselu. Měli už scénu, kos-

jsem si já nevěděl rady. Vůbec jsem nevěděl, za jaký konec to chytit, natož abych věděl, proč to dělat ze současnosti. Text jsem tedy vrátil do původního znění. I když nedá se říct původního, protože je strašně vyškrtaný, ale alespoň do původní doby, tedy nějakých prvorepublikových časů.

V čem bylo nejhorší inscenaci přebírat?

Nejtěžší a zároveň největší výzva, která mě přiměla nabídku vzít, bylo dělat inscenaci, kterou jsem si nevybral, s lidmi, které jsem si nevybral. To pro mě byla nová zkušenost. Zatím vždycky bylo po mém, dělal jsem si věci, které jsem chtěl dělat. Bylo to samozřejmě jiné, protože ten proces, abych se s textem skamarádil, byl obráceně. Nebylo to tak, že čtu knížku a něco mě u ní napadá, od čehož je krůček k tomu sehnat si scénář nebo si ho nechat napsat. Tady naopak jsem musel pracně hledat něco, co by mě tam zau-

týmy, všechno a už to chtěli dodělat, ale s Lubošovou zaneprázdněností to nešlo dotáhnout. Poprosili tedy Jardu Kodeše a ten přehodil ten horký brambor na mě. Zeptali se, jestli bych jim to tedy nedorežiroval, a protože to mám na cestě z práce, takže to pro mě není taková záležitost, občas jsem se na Stochově zastavil a uplácali jsme to.

Navazoval jsi na přechodní práci?

Došlo k dramatickým změnám v textu, protože Luboš to měl vymyšlené úplně jinak, hru aktualizoval, s čímž

jalo, odůvodňoval jsem si, proč to dělat. Hledal jsem, co mě na tom zajímá. Nakonec jsem se s tématem skamarádil, ale třeba tu obsaženou grotesknost jsem se snažil potlačit. Tu komedii jsem se z toho snažil skoro vyštípat pryč. Ne úplně, ale nechtěl jsem, aby to byla jenom černá komedie. Spíš mě tam baví ta detektivní zápletka. Pohrávání si s divákem, který nemá pevný bod, kterého by se chytil. Chvilku věří tomu, pak se zase indicie naloží jinak a důvěra se přesune jinam... O to jsem se snažil. Abychom neměli kladného hrdinu,

který s námi jde od začátku do konce. Žádný blondatý princ.

Jak se ti dělalo s herci, které neznáš?

Už jsem stochovské v několika inscenacích viděl, ale osobně jsem je neznal, nevěděl jsem, jak se s nimi pracuje. Nějakou dobu jsme se sblížovali a poznávali. Jsem zvyklý dělat s lidmi, kteří mě znají a tolerují. Holky se třeba vzbouřily, když jsem jim řekl dokvokat a jde se zkoušet! Byla vzpoura, že nejsou žádné slepice. Ale zaplaťpámbu, že to řeknou. Kdyby na mě byly naštvané a já něco říkal pořád dál, protože já můžu říct i cokoli jiného, mně to hubu neutrhne, bylo by to jenom horší. Jsem strašně rád, že jsou takové, že když jim něco vadí, řeknou to. Já si to buď prosadím, nebo to neříkám.

Ryba ve čtyřech je tvoje třetí hra. Poučil ses v něčem, například z rozborových seminářů?

Z rozborů ani ne. Spíš z reakcí lidí nebo ze seminářů nad jinými představeními. Třeba se ve stavbě inscenace dostanu do bodu a řeknu si, jo bacha, tady na tom si vylámali zuby. A snažím se si je nevylámat. Nebo naopak uhnu na blbou stranu a vylámu si je ještě víc. Vrátil jsem se k tomu, že jsem Rybu dělal tak, jak se mi to osvědčilo u Saturnina. Dělal jsem jí tak, aby se to líbilo mně. Takhle sobecky to dělám pro sebe. A pak mě těší, že se to líbí třeba ještě někomu jinému.

Když se dneska na ten text díváš, vybral by sis ho sám?

To je záludná otázka. Asi ne. Asi by mě neoslovil. Spíš to bylo takové skamarádění z donucení. Nebo z musu. Dělat text, který tě nezajímá, nemáš ho rád, to nejde. Musel jsem si na něm něco najít. Ale aby mě oslovil on sám osobně, to ne.

Vyzkoušel sis tedy, jak se dělá divadlo profesionálně...

No. Už to obsahovalo dost profesionálních principů, že jsem si nevybral lidi, hru. A říkal jsem si, jestli to takhle mají ti profíci, tak to jim fakt nezávidím...

Divadlo Luna Stochov

Wolfgang Kohlhaase, Rita Zimmerová: Ryba ve čtyřech

Divadlo Luna ze Stochova zahájilo 37. ročník Wintrova Rakovníka inscenací hry Wolfganga Kohlhaaseho a Rity Zimmerové *Ryba ve čtyřech*. Původně rozhlasová hra z roku 1969 byla později přepsána pro jevištní provedení a posléze se dočkala i zpracování televizního. Hra je v podtitulku označena jako morytát. Je uvozena kramářskou písní, kterou také i končí. Základní uchopení poměrně přímočarého morbidního příběhu je tedy předepsáno. Nicméně, díky detailně promyšleným charakterům a při jistém rozvíjení motivických linií je někdy inscenována jako sonda do lidských vztahů s vrstevnatou vztahovou strukturou.

Inscenace stochovského Divadla Luna začíná představením odlišných typů třech sester Heckendorfových a jejich sluhy Rudolfa Moodsdengera, přičemž je zjevné, že představitelé rolí nedosahují odpovídající věku daným předlohou. Touto úvodní vizitkou je dáno na srozuměnou, že se inscenace bude ubírat cestou morytátu s vyhraněnými konturami postav. Průběh hry tomu však kromě samotného

závěru příliš neodpovídá. Jako by nebylo rozhodnuto, kterou možnost inscenování stochovští tvůrci v čele s režisérem Jiřím Sukem zvolili. Například scény, v nichž Rudolf požaduje výplatu slíbených peněz nejdříve u slečny Klementýny a poté Cecílie nevyužijí možnost vykreslit v zřetelných konturách charakter obou sester. Ty jsou si ve

zvolených prostředcích velice podobné, ačkoliv předloha nabízí razantní rozlišení a také příležitost k barvitější hereckému zpracování. Jinak je tomu v následující scéně s nejstarší ze sester s Karolínou, v níž je potenciál předlohy vytěžen nejlépe. Jmenované scény se vlivem přestaveb, v nichž jde spíše o změnu dekorativnosti prostředí než o skutečnou proměnu a jsou proto zbytné, probíhají v neměnném tempu a rytmu. Přitom nabízí příležitosti ke gradování úsilí Rudolfa, ty však zůstávají nevyužity. Neměnné tempo a rytmus inscenace se netýkají jen těchto jmenovaných scén, ale s výjimkou samotného závěru hry celé inscenace.

Jiří Suk, a to nutno pochválit, připravil výraznými a účelnými škrty velice dobrou textovou předlohu k inscenování. Již méně se mu podařilo využít režijní zkratky, pracovat s temporytmem inscenace, ale také s významovým naplněním některých akcí (např. podávání kávy) a vedením herců k tomu, aby jejich repliky navazovaly. Vše se zdá souvisí se zcela nerozhodnutou inscenační cestou. Z vybaveného hereckého kolektivu souboru zaujala především Marie Benešová v roli Karolíny Heckendorfové.

Program:

Středa 13. března 2013

Tylovo divadlo 19.00 – 20.00 hodin
Wolfgang Kohlhaase, Rita Zimmerová

RYBA VE ČTYŘECH

Divadlo Luna Stochov

Čtvrtek 14. března 2013

Tylovo divadlo 10.00 – 11.10 hodin
Šlíp a Špíny

PŘÍBĚH GEEKŮV

Šlíp a Špíny Kladno

Tylovo divadlo 19.00 – 20.50 hodin

Sarah Ruhl

UKLIZENÝ DŮM

Divadelní spolek Jiří Poděbrady

Pátek 15. března 2013

Tylovo divadlo 10.00 – 11.00 hodin
Petr Matoušek

CANDIDE

aneb OPTIMISMUS?

Divadýlko na dlani Mladá Boleslav

Tylovo divadlo 14.00 – 16.30 hodin

Ray Cooney

1+1=3

Pokus Velké Přílepy

Tylovo divadlo 19.00 – 21.20 hodin

Erik-Emmanuel Schmitt

HOTEL MEZI DVĚMA SVĚTY

Divadelní spolek Tyl Říčany

Sobota 16. března 2013

Tylovo divadlo 10.00 – 11.30 hodin

Denise Chalem

MÉ DCEŘI ŘEKNI, ŽE ODJÍŽDÍM

Divadlo na Vísce Hořovice

Tylovo divadlo 14.00 – 15.30 hodin

Josef Váchal, Kazimír Lupinec

KRVAVÝ ROMÁN

V.A.D. Kladno

Tylovo divadlo 19.00 – 20.30 hodin

Karel Brynda

MLÝNY aneb VÍTEJTE V ZELENÝCH ČASECH

Malé divadlo DDM Kolín

Tylovo divadlo 23.30 hodin

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ A ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

Pokladna:

Hanička Pilíková – 608 847 681

Redakce zpravodaje:

Pěta Jirásková (šéfredaktor) – 720 515 123

Jan Švácha (redaktor) – 724 179 884

David Daenemark (komiks) – 606 224 639

Ivo Mičkal (foto) – 602 404 513

Technika + příjezdy souborů a parkování:

Jan Pém – 607 805 234

Josef Zamazal – 732 324 308

Světla:

Jaroslav Kodeš jun. – 604 856 929

Zvuk:

David Mařík – 605 847 641

KULTURNÍ CENRUM RAKOVNÍK

Ředitel:

Mgr. Jiří Karel – 775 667 553

Ekonomické odd.:

Ingrid Vondráčková – 777 164 428

Dramaturgické odd.:

Alena Mutinská – 775 667 552

Propagace:

Ludmila Strejcová – 603 589 236

Správce:

Jiří Štěpánek – 775 675 551

Záchraná služba – 155

Hasiči – 150

LETOŠNÍ POROTA

Mgr. Milan Schejbal

umělecký šéf a režisér divadla A. Dvořáka
v Příbrami, předseda poroty

MgA. Kateřina Fixová

dramaturgyně a herečka divadla A. Dvořáka
v Příbrami

PhDr. Milan Strotzer

odborný pracovník databáze českého
amatérského divadla Nipos Praha
a redaktor internetového časopisu
Místní kultura

PŘED WINTROVKAMI: Loufalství

Tiráž

Pišou Petra Jirásková a Honza Švácha, na papír zasněžené vkládá Pavla Zimmermannová, fotí Ivo Mičkal a bedlivým korektorským zrakem střeží Ludmila Strejcová. Toto 1. číslo vyšlo 14. března 2013.